

אחאב בן עמרי מלך ישראל פרק ט"ז פסוקים כ"ט-ל"ד

רקע למורה

לאחר מות עמרי, עלה למלוך תחתיו בנו - אחאב. בסוף פרק ט"ז מפגיש אותנו הכתוב לראשונה עם דמותו של אחאב.

הכתוב מתאר את אחאב כמלך אשר עשה "הָרַע בְּעֵינָיו ה' מְכַל אֲשֶׁר לִפְנֵי" (מלכים א', ט"ז, ל'). הכתוב מציין כי חטאיו של אחאב גדולים מחטאי ירבעם שבנה את עגלי הזהב בבית אל ובדן. אם בימיו של ירבעם עוד היה מדובר בעבודת ה' (אומנם בבמות), הרי שאחאב הוסיף על חטאי ירבעם רובד בעייתי הרבה יותר. ירבעם הציב את העגלים והכריז "הִנֵּה אֱלֹהֵיךְ יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר הָעֵלֹךְ מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם" (מלכים א' י"ב, כ"א). ואילו בימי אחאב השתרשה בממלכת ישראל עבודה זרה מטעם המלך - עבודה לבעל. אחאב בנה בעיר הבירה של הממלכה שומרון בית מקדש אלילי לעבודת הבעל (ט"ז, ל"ב), והפך את העיר למרכז לעבודה זרה. אחאב נשא לאישה את איזבל בת אתבעל מלך צידון, אישה נוכרייה שהביאה עימה את התרבות האלילית - עבודת הבעל והאשרה. כפי שנראה בהמשך, איזבל לא הסתפקה רק בהחדרה של העבודה הזרה אלא ביקשה לפגוע בעבודת ה' ורדפה את נביאי ה'.

בפסוק ל"ד, החותם את הצגתו של אחאב, מובא מעשה שקרה בימיו של אחאב. כזכור, יריחו הייתה העיר הראשונה שנכבשה בימי יהושע, ולאחר שחרבה, יהושע נשבע להשאיר אותה חרבה: "אָרוּר הָאִישׁ לִפְנֵי ה' אֲשֶׁר יָקוּם וּבָנָה אֶת הָעִיר הַזֹּאת אֶת יְרִיחוֹ בְּבָכָרוֹ וַיִּסְדֹּנָה וּבִצְעִירוֹ יִצֵּיב דִּלְתָהּ" (יהושע ו', כ"ו). על פי השבועה הזו בניו של מי שישוב ויבנה את יריחו ימותו בזמן הבנייה. והנה, בימי אחאב נבנתה מחדש העיר יריחו בידי חיאל בית האלי (מבית אל) ושני בניו מתו במהלך הבנייה של העיר.

כיצד קשור מעשה זה לתיאור הקודם לו שעוסק בדמותו של אחאב?

באמצעות סיפור בניית העיר יריחו בימי אחאב הכתוב במלכים רומז על ההשפעה השלילית שהייתה לאחאב על המצב הרוחני של העם. ההתעלמות משבועתו של יהושע מלמדת אותנו שעם ישראל התרחק מיראת ה' ומהאמונה בהשגחת ה' (לפי פירוש המלבי"ם).

הצעה ללמידה:

הצעה: פרטים ראשונים על אחאב בן עמרי מלך ישראל

נקרא את הפסוקים במלכים א' פרק ט"ז, פסוקים כ"ט-ל"ג.

נבקש מהתלמידים לאסוף את כל פרטי המידע שיש על אחאב בפסוקים אלה.

- מלך על ישראל בשומרון.
- עשה הרע בעיני ה' יותר מכל מלך אחר.
- נשא לאישה את איזבל בת מלך צידון.
- עבד את הבעל ובנה לו בית מקדש - "בית הבעל" - בשומרון, עיר הבירה החדשה של הממלכה.
- עבד את האשרה.
- בימיו היו מפעלי בנייה רבים ובין היתר נבנתה מחדש העיר יריחו, שנחרבה בימי יהושע.

כחלק מאפיון דמותו של אחאב, כדאי לעיין בפרק י"ח, פסוק ד', שם מתוארת דמותה האכזרית של איזבל. מפסוק זה עולה שאיזבל רצחה את נביאי ה' שבממלכתה (וַיְהִי בְהִכְרִית אִיזָבֵּל אֶת נְבִיאֵי ה') כחלק מחיזוק העבודה הזרה בממלכת ישראל (בהמשך נלמד על עלילת השקר שלה על נבות, ורציחתו בידי באי כוחה בפרק כ"א).

עוד על דמותו של אחאב אפשר לראות בהצעה ללמידה על עונשו של אחאב בפרק כ"א.

אפשר לצפות עם התלמידים בסרטון העוסק בדמותו של אחאב:

<https://youtu.be/nXndiRkszLk?si=H9lPpG1QRIBWDPMI>